

UGent-top

Rente op natuurlijk kapitaal?

Prof. Marc Van Meirvenne

decaan faculteit Bio-ingenieurswetenschappen UGent

De economie van de ecologie

Ignace Schops

RENTE OP NATUURLIJK KAPITAAL?

[automatic answering machine] "I am not in the office at the moment.
Send any work to be translated"

Rente, vergoeding voor het gebruik van geleend
geld

Rente, vergoeding voor het gebruik
van geleend natuurlijk kapitaal?

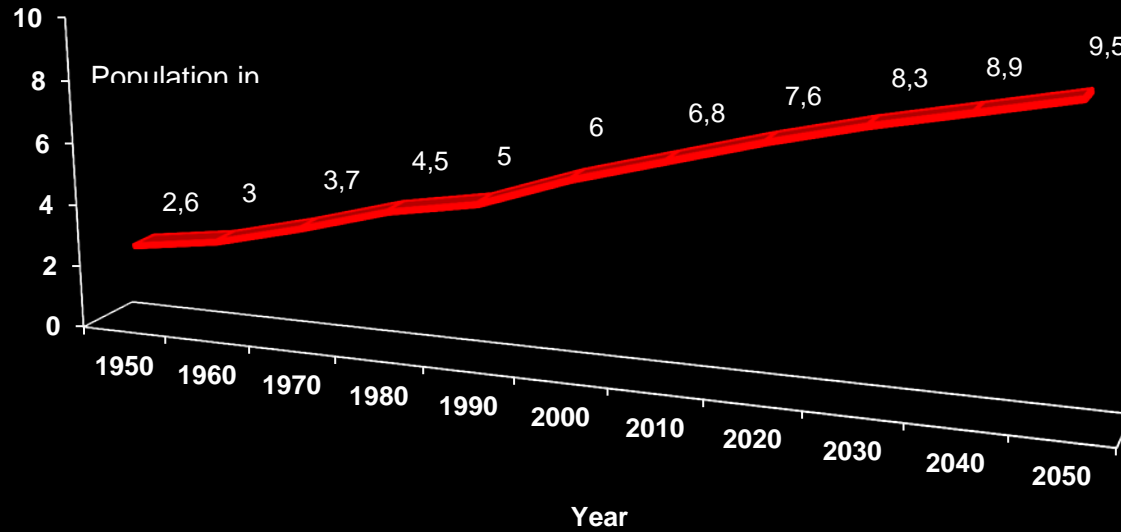

$$(1+2+3+4)*hv^2 + (1+2+3+4)*hvp$$

World Population 1950-2050

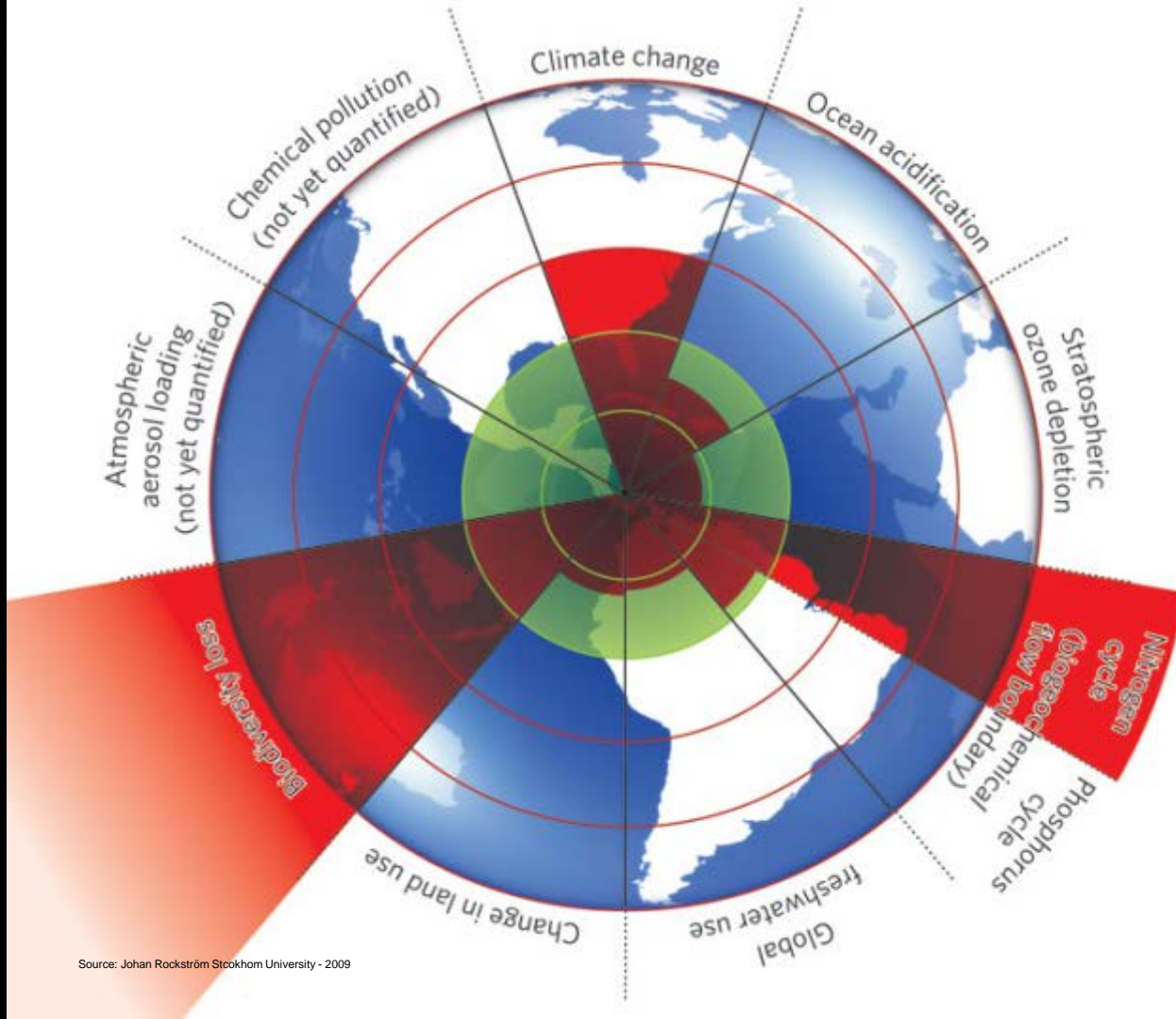
Source: US Census

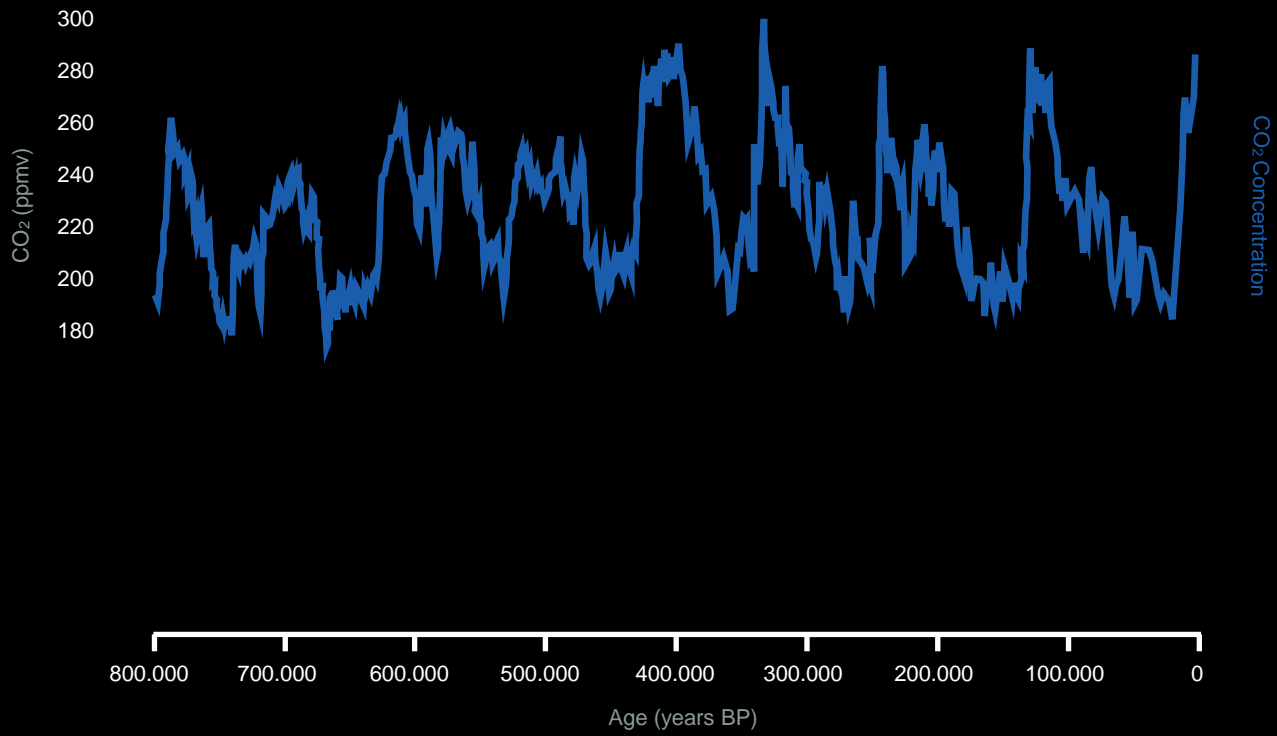

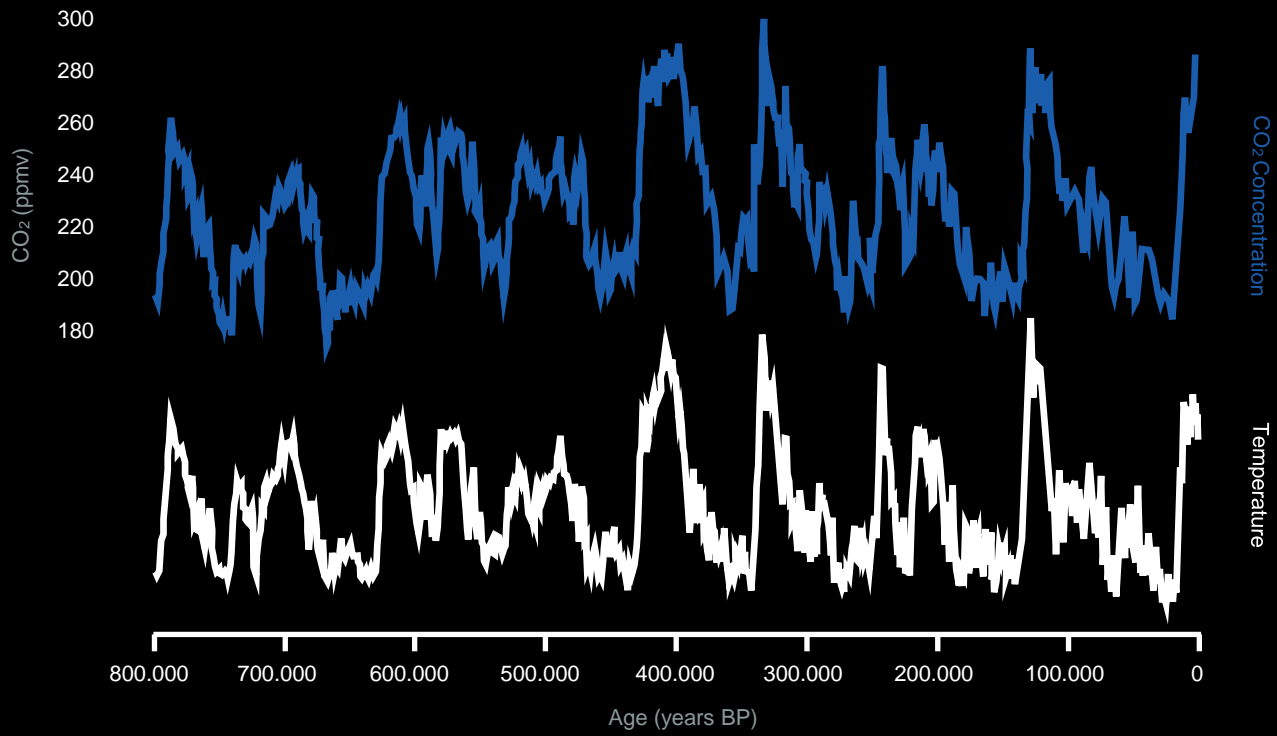
-3% GDP

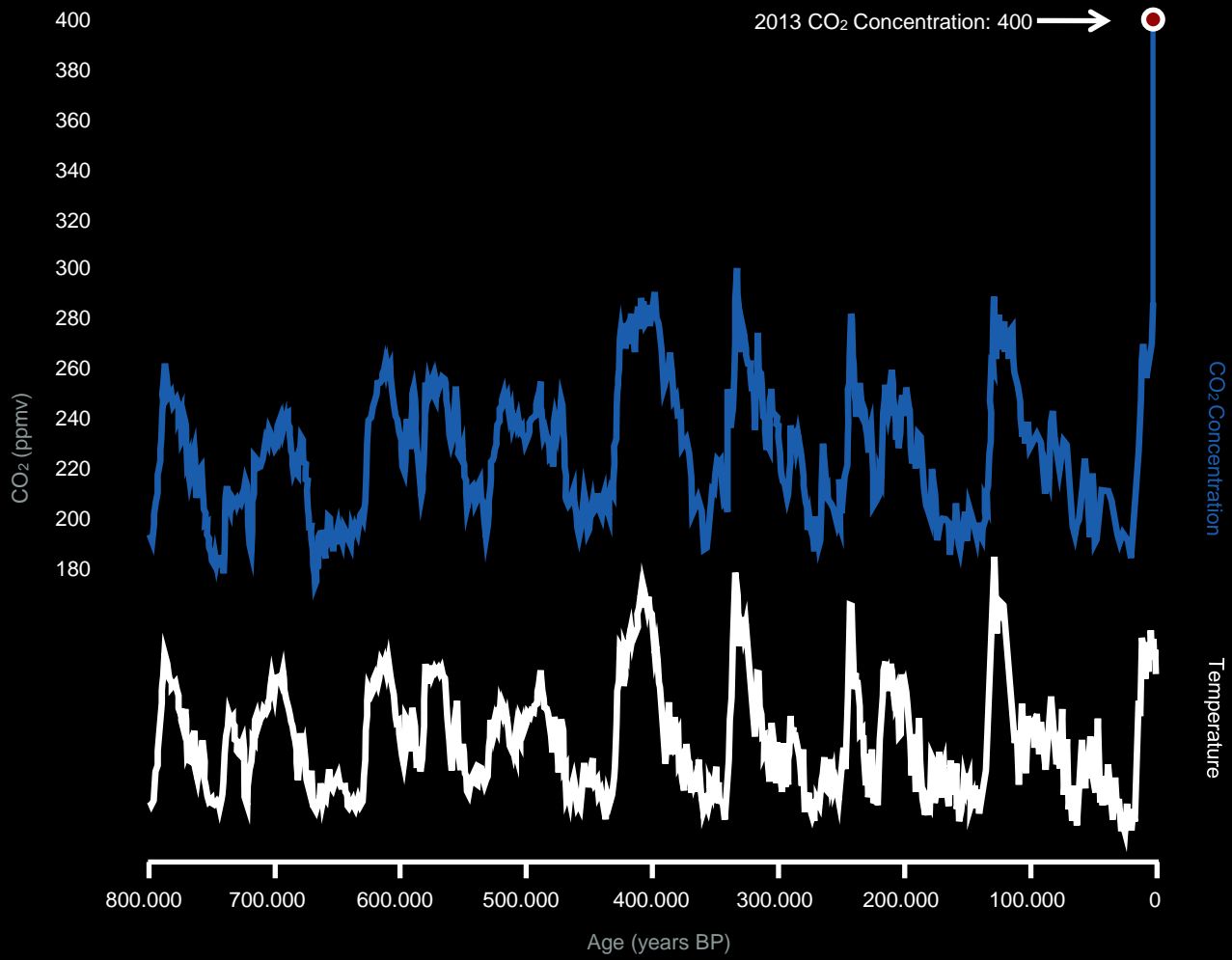

Source: National Climatic Data Center, NOAA

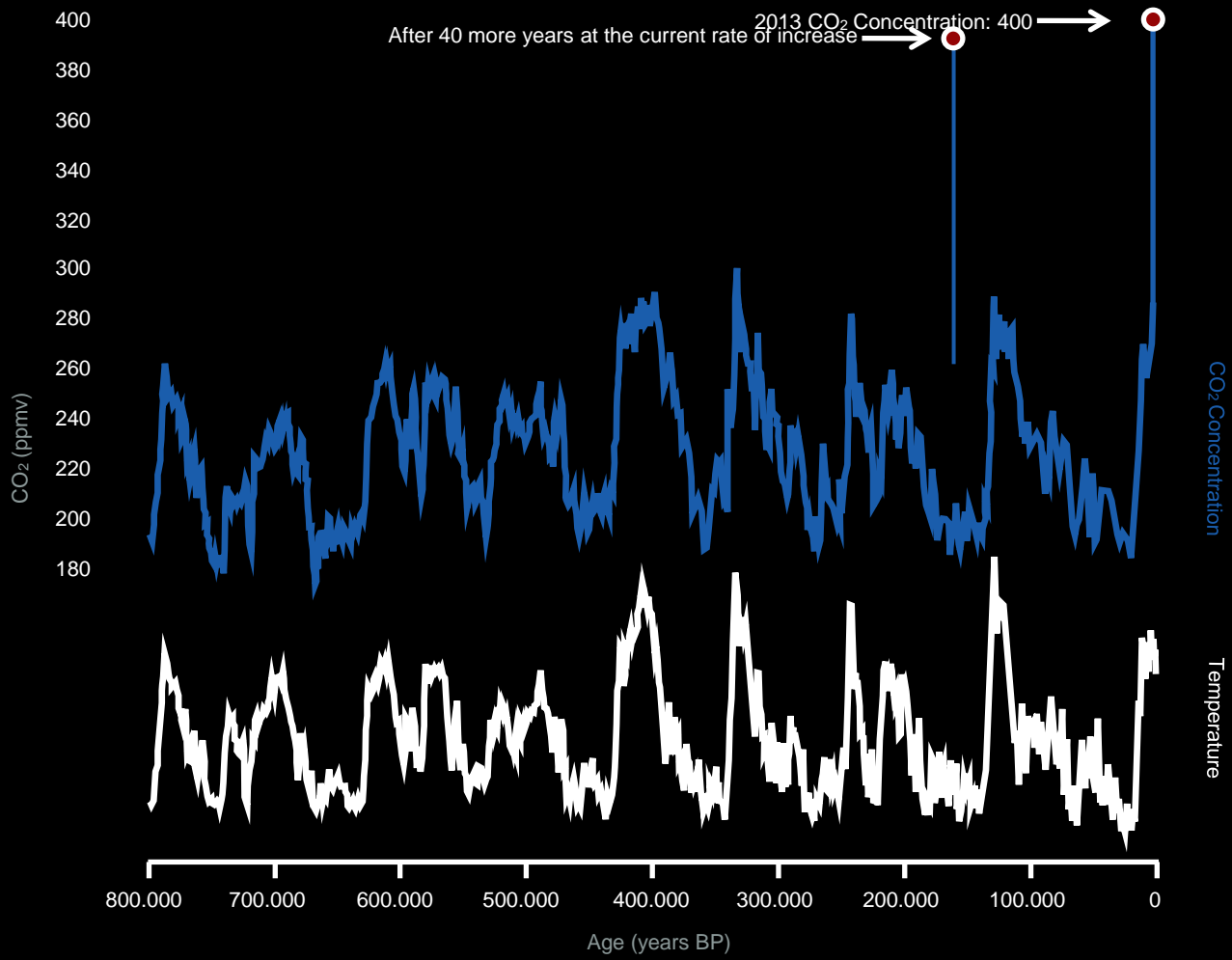

Source: National Climatic Data Center, NOAA

Source: National Climatic Data Center, NOAA

Source: National Climatic Data Center/NOAA

Vetraagd effect van klimaatverandering

Huidig effect

- Uitstoot tot 1980

Komende gevolgen

- Uitstoot 1980 tot nu

... gevolgen in de toekomst ....

- Uitstoot nu tot begin hernieuwbare energie

*"Make no mistake: without concerted action, the very future of our planet is in peril ... Unless we take action on Climate Change, **future generations will be roasted, toasted, fried and grilled ...**"*

Christine Lagarde, managing director IMF

**18th
Century**

1900

1950

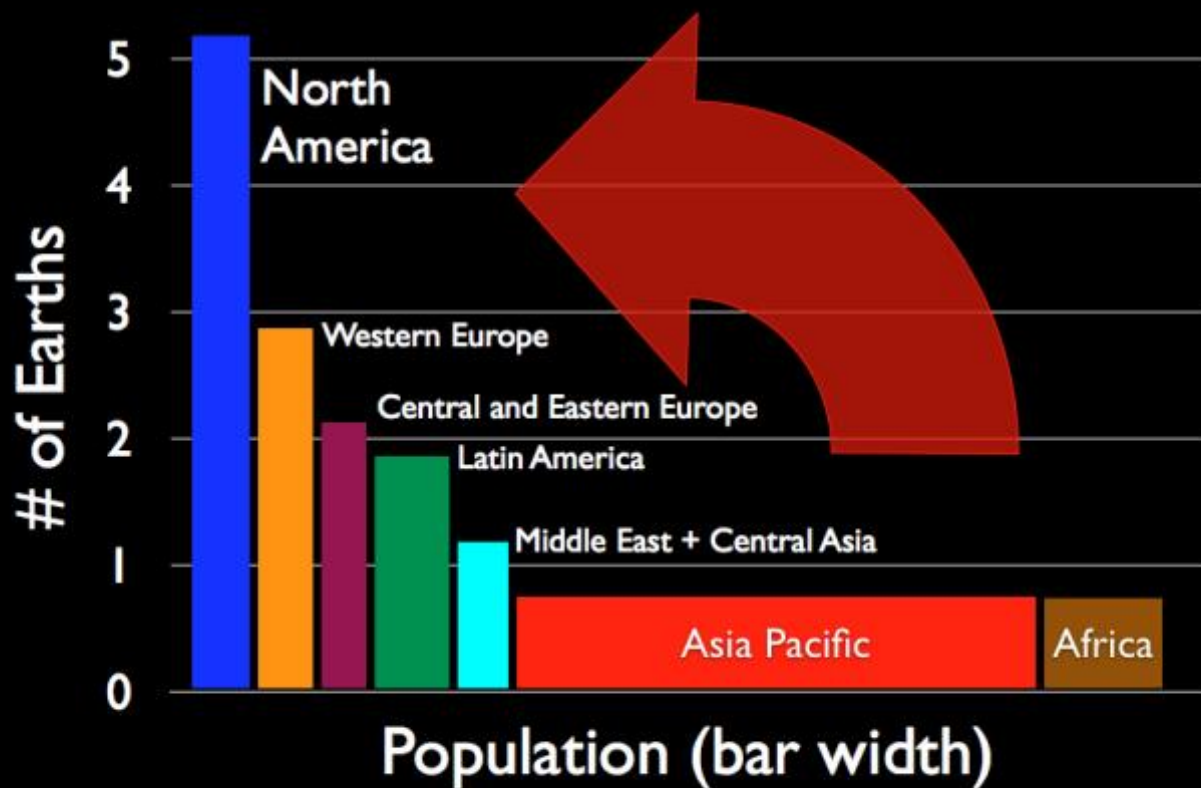
1970

1980

1990

2015

Our Global Ecological Footprint

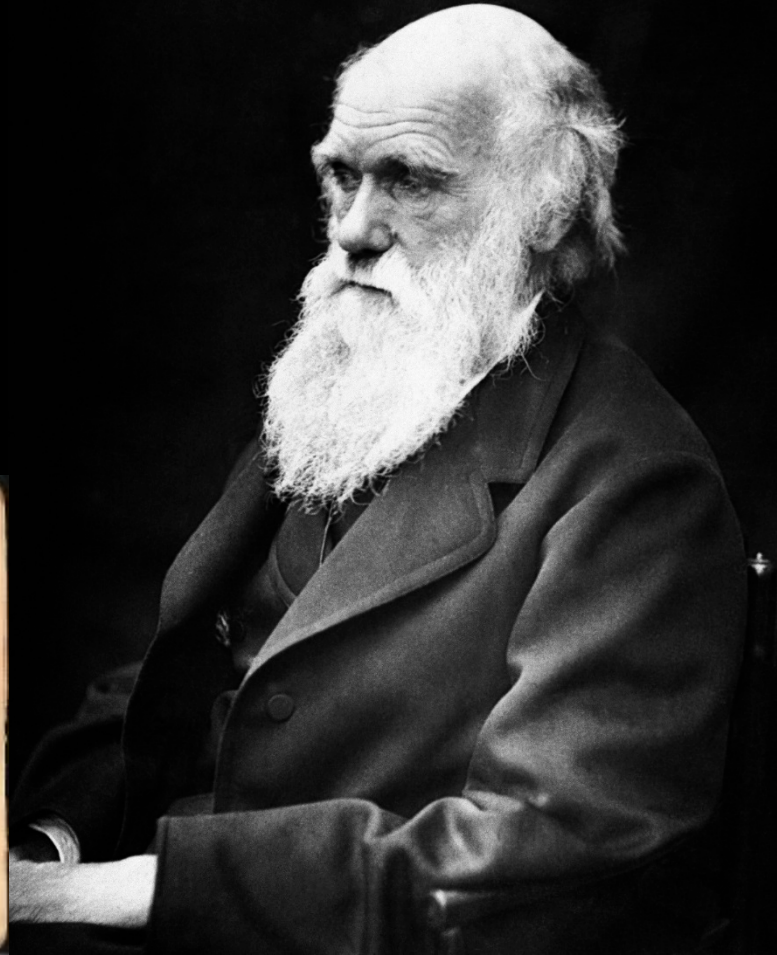
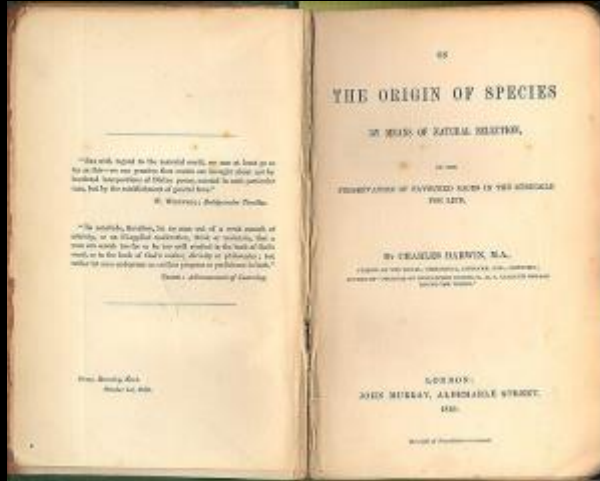
BIODIVERSITY

Charles Darwin

12/2/1809 - 19/4/1882

On the Origin of species by means of
natural selection - 1859

Brookesia micra
Madagascar

**NOT ONLY THE
RAINFOREST DIES.**

WWW.SAVE-THE-RAINFOREST.EU

LOSS OF SPECIES BIODIVERSITY

EVERY **20** MINUTES
THE WORLD ADDS
3,500 HUMAN LIVES
AND LOSES
1 OR MORE SPECIES

27,000 SPECIES LOST A YEAR

EVERY **60** MINUTES
240 ACRES
OF NATURAL HABITAT ARE
DESTROYED

↑ = 15 ACRES

70% OF THE
WORLD'S
KNOWN SPECIES
RISK EXTINCTION
IF THE GLOBAL
TEMPERATURE RISES
BY MORE THAN 3.5°C

75% OF GENETIC
DIVERSITY IN
AGRICULTURAL CROPS
HAS BEEN LOST

20%
OF THE
WORLD'S
SPECIES
COULD BE
GONE IN
30 YEARS

80%
OF THE
DECLINE IN
BIOLOGICAL
DIVERSITY
IS CAUSED BY
HABITAT
DESTRUCTION

1 OUT OF 4
AMPHIBIANS

BIRDS

CONFIERS

MAMMALS &

6 OUT OF 7
MARINE TURTLES

ARE THREATENED BY
EXTINCTION

75% OF THE WORLD'S
FISHERIES ARE FULLY
OR OVER EXPLOITED

BIODIVERSITY IS NECESSARY FOR HUMAN SURVIVAL
HUMANS HOLD THE POWER TO STOP THE LOSS

Value cultivated crops:
153 billion €/year/world
(Gallai et al., 2008)

ECOSYSTEM INVOICE

Period

Mar 2016

Watch out!

The globe is running out of resources ...

We have a choice!

Think Globally,

Act locally and

Change personally

FREE

*As long as
supplies last*

Free of charge

Earth company (c)

WELL-BEING

**Freedom
of choice
and action**

OPPORTUNITY TO BE
ABLE TO ACHIEVE
WHAT AN INDIVIDUAL
VALUES DOING
AND BEING

Millennium Ecosystem Assessment

ECOSYSTEM

Supporting

- NUTRIENT CYCLING
- SOIL FORMATION
- PRIMARY PRODUCTION
- ...

LIFE ON EARTH - I

Rethinking our behaviour

Nature
does not fit
in a USB-
stick

TEEB – report

The Economics of Ecosystems and Biodiversity

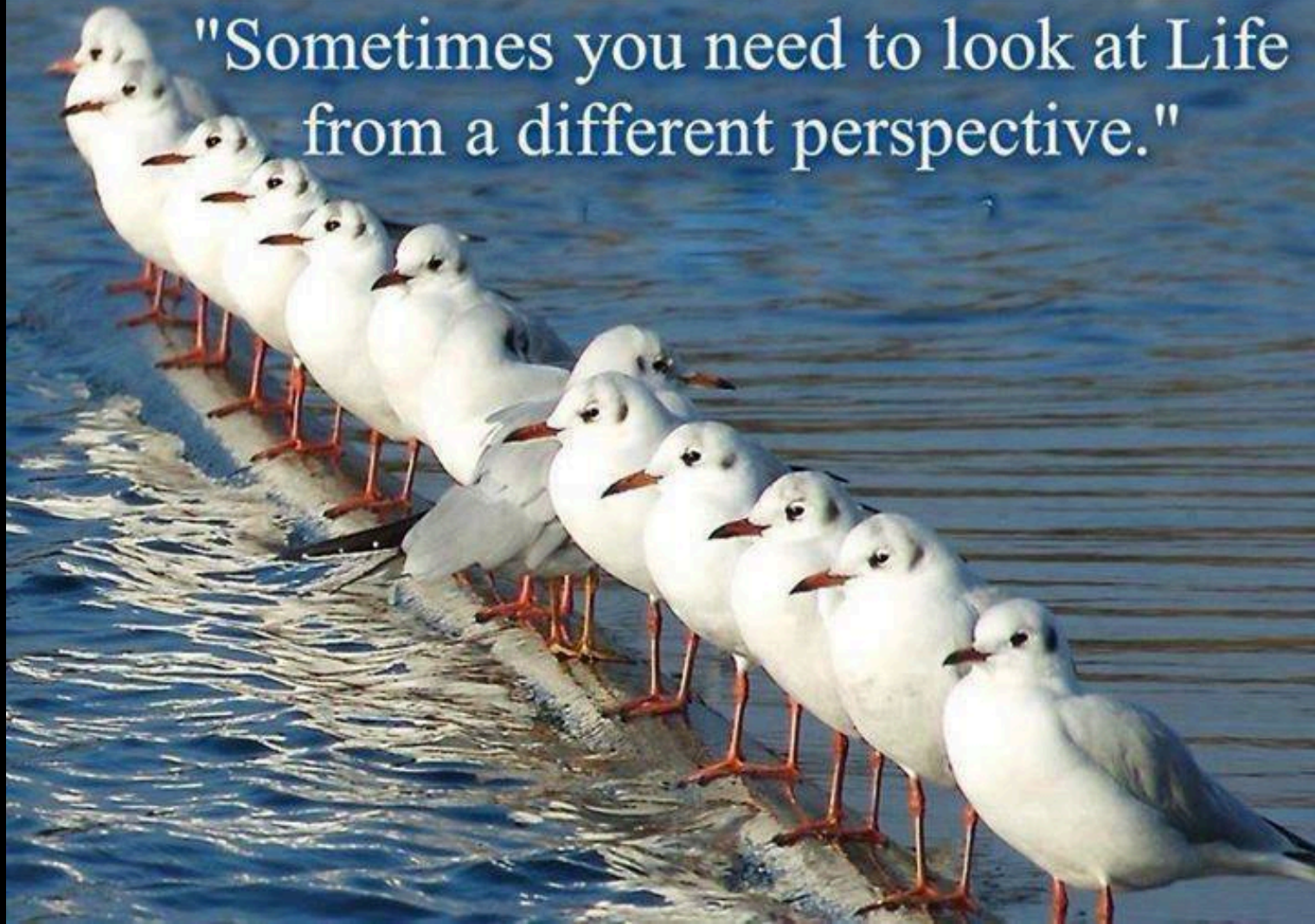

Jonathan Patz,
professor & director
of the **Global Health
Institute**

*“It is my opinion that
protected areas can
save more lives,
promote more health
and deal with more ill
health than the public
health sector can
achieve”*

"Sometimes you need to look at Life
from a different perspective."

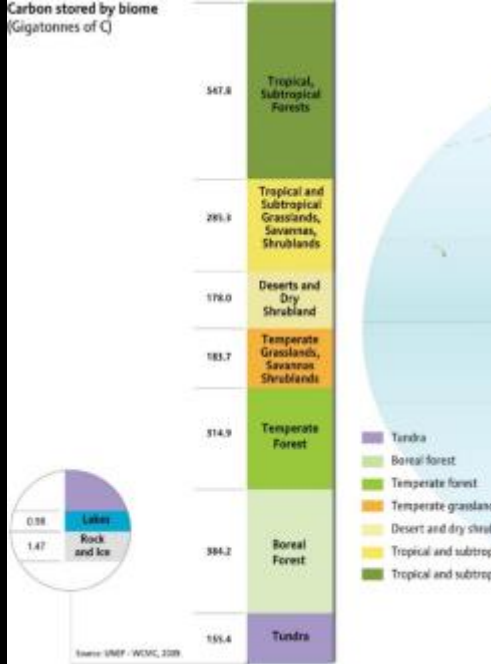
Forward to basics

LATTE

Carbon stored by biome
(Gigatonnes of C)

Terrestrial and Marine ecosystems store

50%
of CO₂ Emissions

Regenfabriek

Amazone Regenwoud

+ 220 miljard
euro/jaar

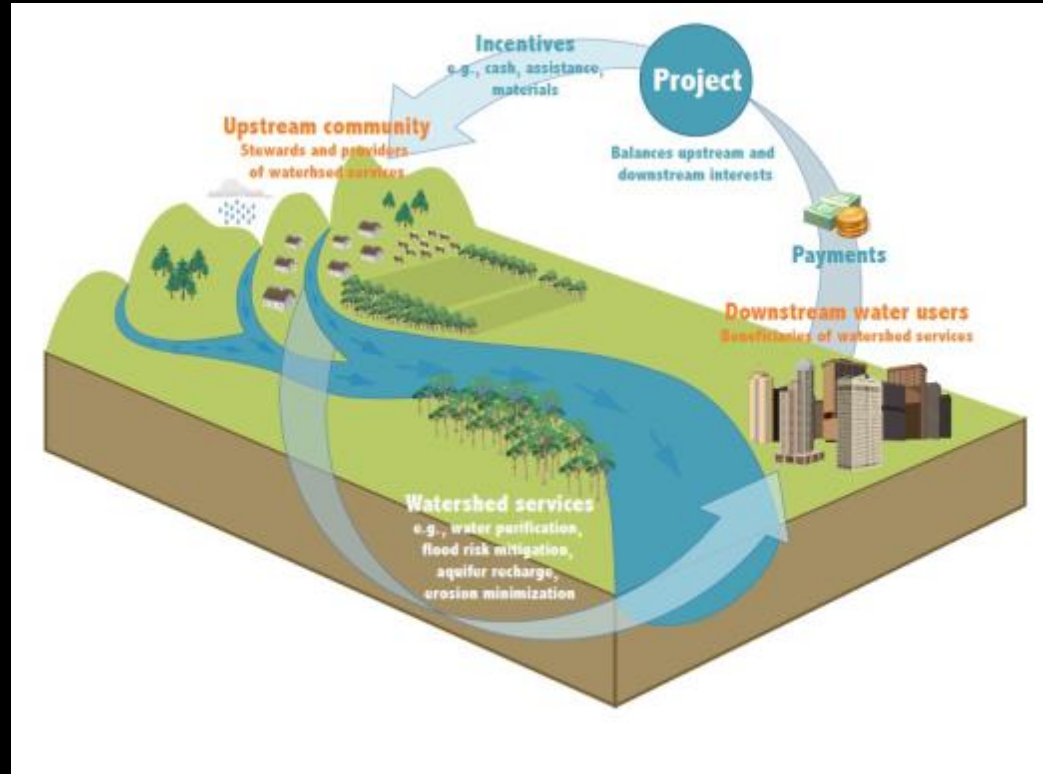
Duik cursus

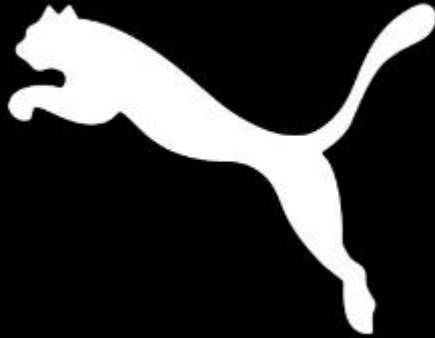
(?) Wat krijgt de
natuur er voor terug

duiktoerisme is
afhankelijk van het
natuur

PES
Payment for
Ecosystem
Services

Ecosysteemboekhouden

Berekening milieu-impact

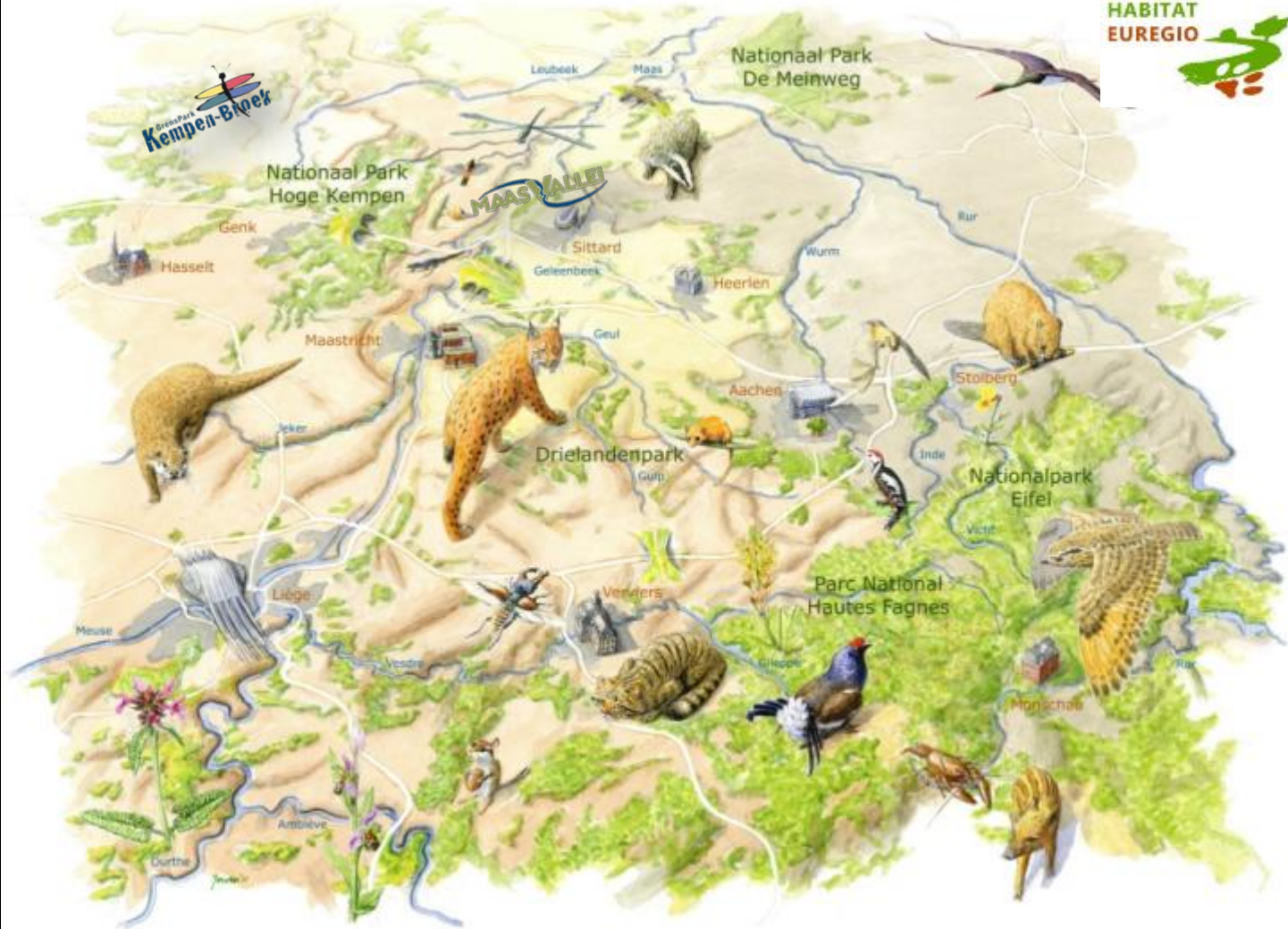
Herkenbaar opnemen in de balans en jaarrekening

→ 145 miljoen euro milieukosten per jaar

Ecobelasting op prijs → ecolabels

Factsheet

Visits to Protected Areas worldwide

Study: Cambridge University
(Andrew Balmford)

Protected Areas
12,7% of the Earth's surface

8 billion
visits per year

**More visits than the
world 's population**

Annual visits a year

Seoraksan NP – South Korea : 3 million

UK's Lake District: over 10 million

Golden Gate Area - US: 13 million

Hoge Kempen NP - Belgium: over 1 million

Big spending

600 billion \$ = 528 billion €
Possible surplus (willingness)

250 billion \$ = 219 billion €

Current spending on protection

Less than 10 billion \$ = 8,8 billion €

Study information

Only terrestrial PA's – analysis on 556 PA's in 51
countries – extrapolation to 94.238 sites

Uncertainty/lack of information

Implausible that there are fewer than 5 billion
visits worldwide each year

Estimation visits

North Americans: 3,3 billion

Europeans: 3,8 billion

- Biggest network on the Natural Heritage in Europe
- 400 members in 36 countries
- 30 million hectares managed – 38% Natura 2000

- 145 destinations in 17 countries
- 441 million euro's invested
- 72 million visitors per year
- Annual turnover: over 1 billion

Value is in the eye of the beholder

(Re)connection Model in the world

Bottom up approach!

(Re)connecting Society & Involving Citizens

MAAS VALLEI

Kessenich ●

Aldeneik ●

Stokkem ●

Leut ●

Oud-Rekem ●

FOR THE BENEFIT AND
ENJOYMENT OF THE PEOPLE

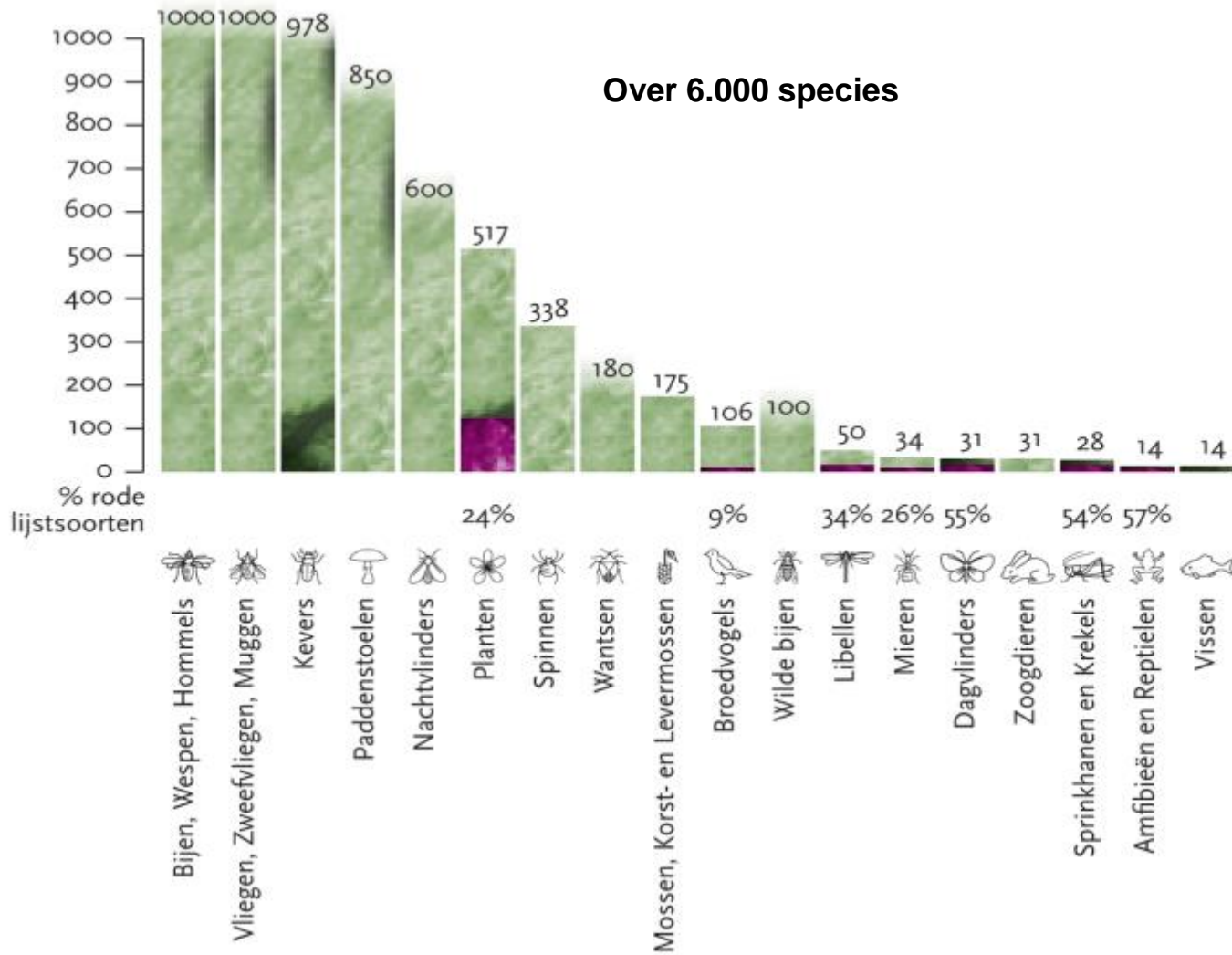
Nationaal Park

HOGE KEMPEN

in het spoor van de natuur

Over 6.000 species

Op en top natuur

CONNECTERRA

PANORAMAPOORT VAN HET NATIONAAL PARK HOGE KEMPEN

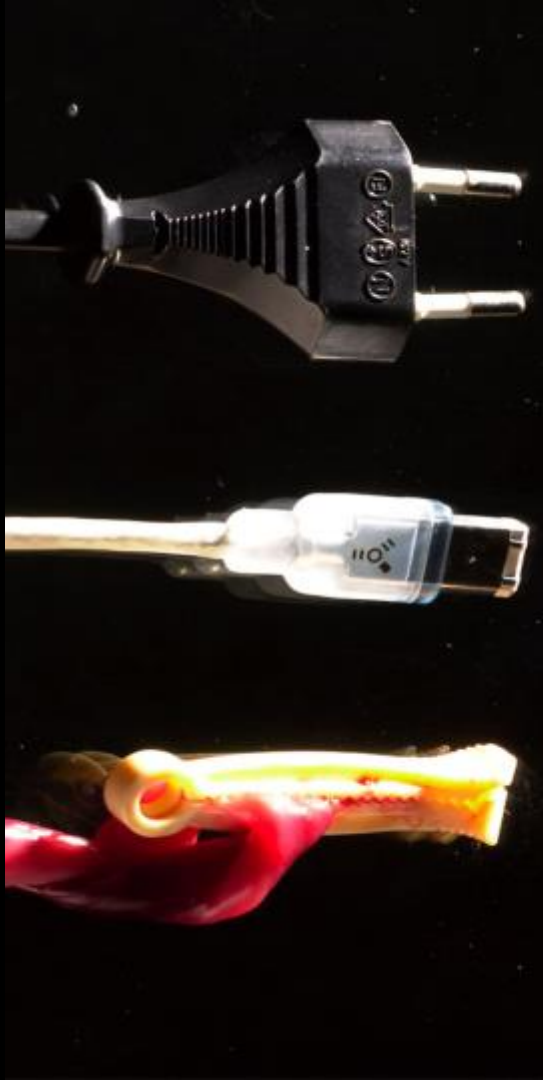

De kip of het ei
Wat is er nog meer niet bewezen of ontdekt!

Water is de meest voorkomende substantie op
Aarde maar kennen we de geheimen achter dit
fantastische element?

Groot begrip, verrassend klein!
Is een bloem in een pot een
ecosysteem?

VERWONDERING

BIODIVERSITEIT

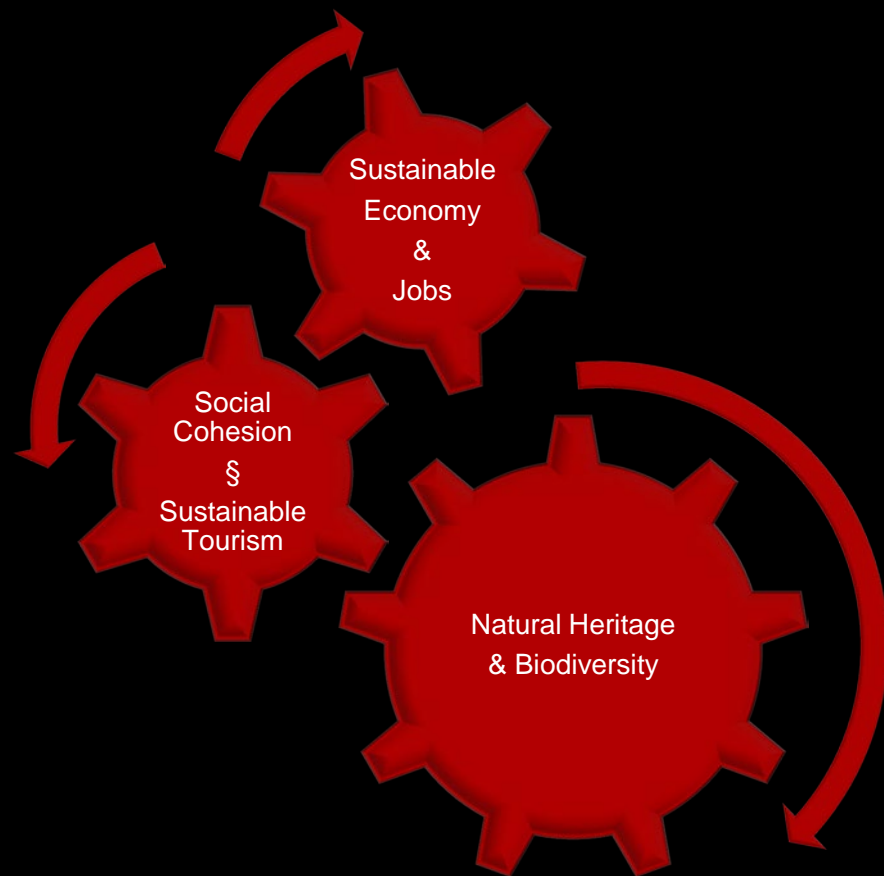
WAT NA 2000

Wie wat waar en hoe,
Verspreiding en vermenigvuldiging

Wat ben ik?
De mens als biotoop!

The Economics of Ecosystems and biodiversity (TEEB) Hoge Kempen National Park, Big Business!

Defragmentation

+ 1.000.000 visitors/year

Better protection species

Raising awareness

Carbon sequestration,
water purification,
Particulate matter
purification: 1,2 million
€/year

Housing: increase 8 million euro

**Annual turnover:
191 million €/year -
5.100 jobs**

Realisation EU objectives
Natura 2000

Grow wood: 20.000 m³

Clean air

Clear water

Benefits visitors: 24
million €/year

Water resources:
20 million³/year

Taxes : 14 million euro/year

Business advantages

200 specific jobs

$$(1+2+3+4)*hv^2 + (1+2+3+4)*hvp$$

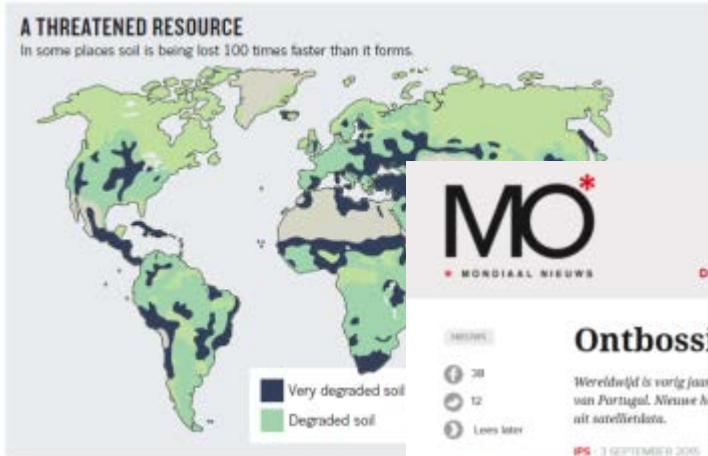

Think globally, act locally and change personally!

Onderzoek over natuurlijk kapitaal aan de faculteit
Bio-ingenieurswetenschappen UGent

Prof. Kris Verheyen

Natuurlijk kapitaal onder druk .... mondiaal

Bodemdegradatie

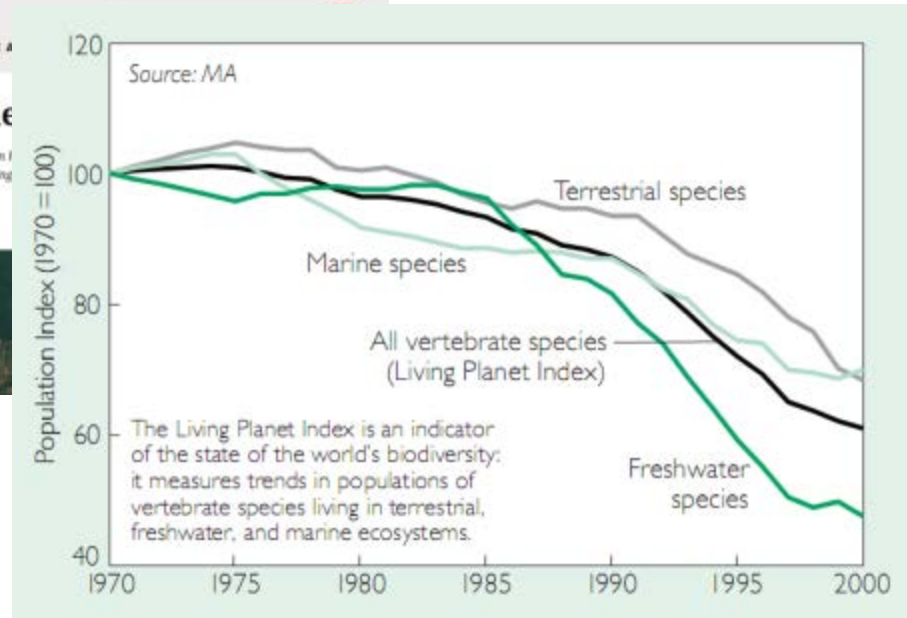
MO
MONDIAAL NIEUWS DOSSIERS ALLE A

Ontbossing nade

Wereldwijd is vorig jaar meer dan 18 miljoen ha van Portugal. Nieuwe hotspots van ontbossing uit satellietdata.

IPS - 3 SEPTEMBER 2015

Ontbossing

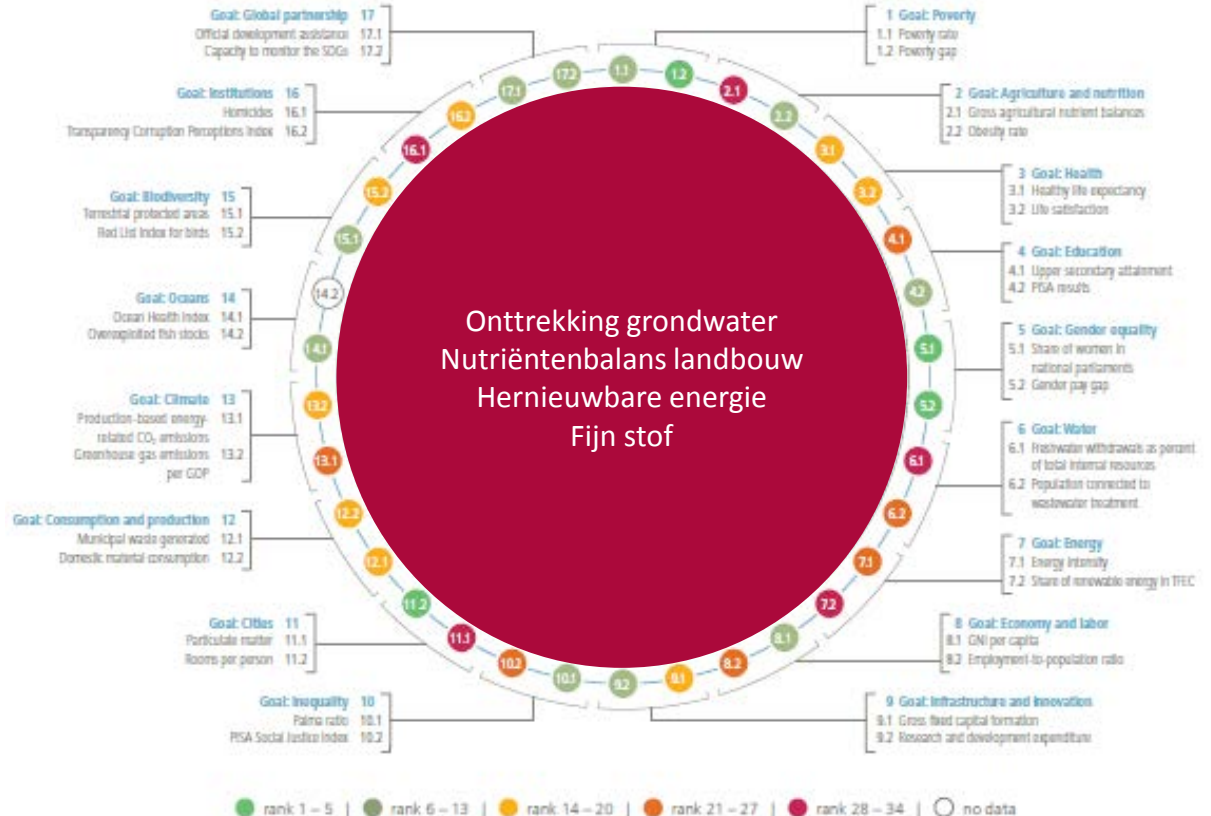

Verlies aan biodiversiteit

Natuurlijk kapitaal onder druk .... in België

SGI Sustainable Governance Indicators | BertelsmannStiftung

Time for a (radical) change

Natuurlijk kapitaal zwaar onder druk waardoor ook ons welzijn bedreigd wordt

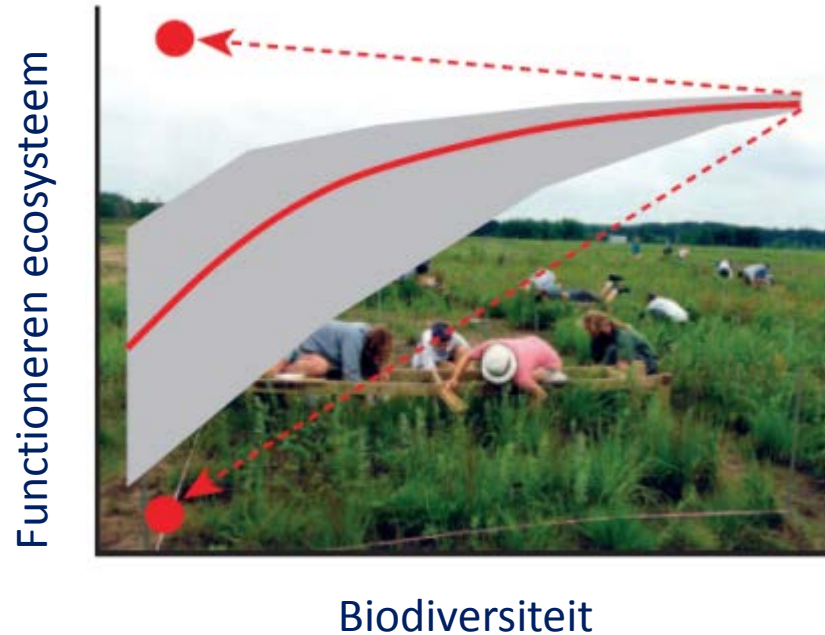

Maar ...

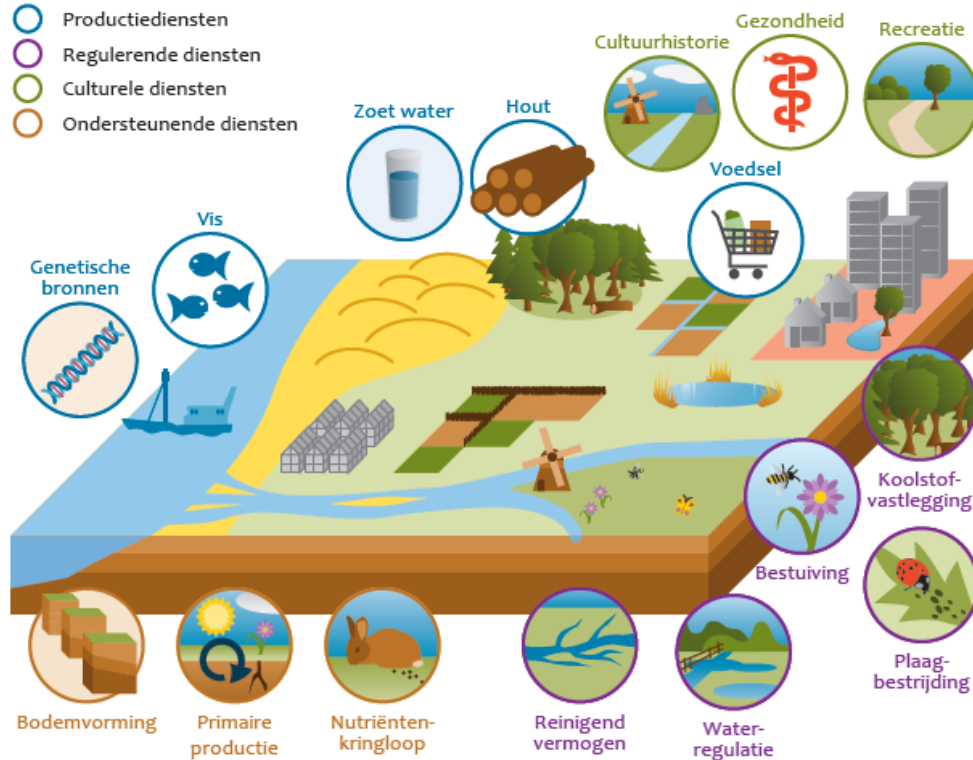
Inzichten en denkkaders zijn beschikbaar om natuurlijk kapitaal terug een centrale rol in onze maatschappij te geven

Het onderzoeksplatform 'Natuurlijk Kapitaal' wil samen met jullie de uitdaging aangaan om dit effectief waar te maken

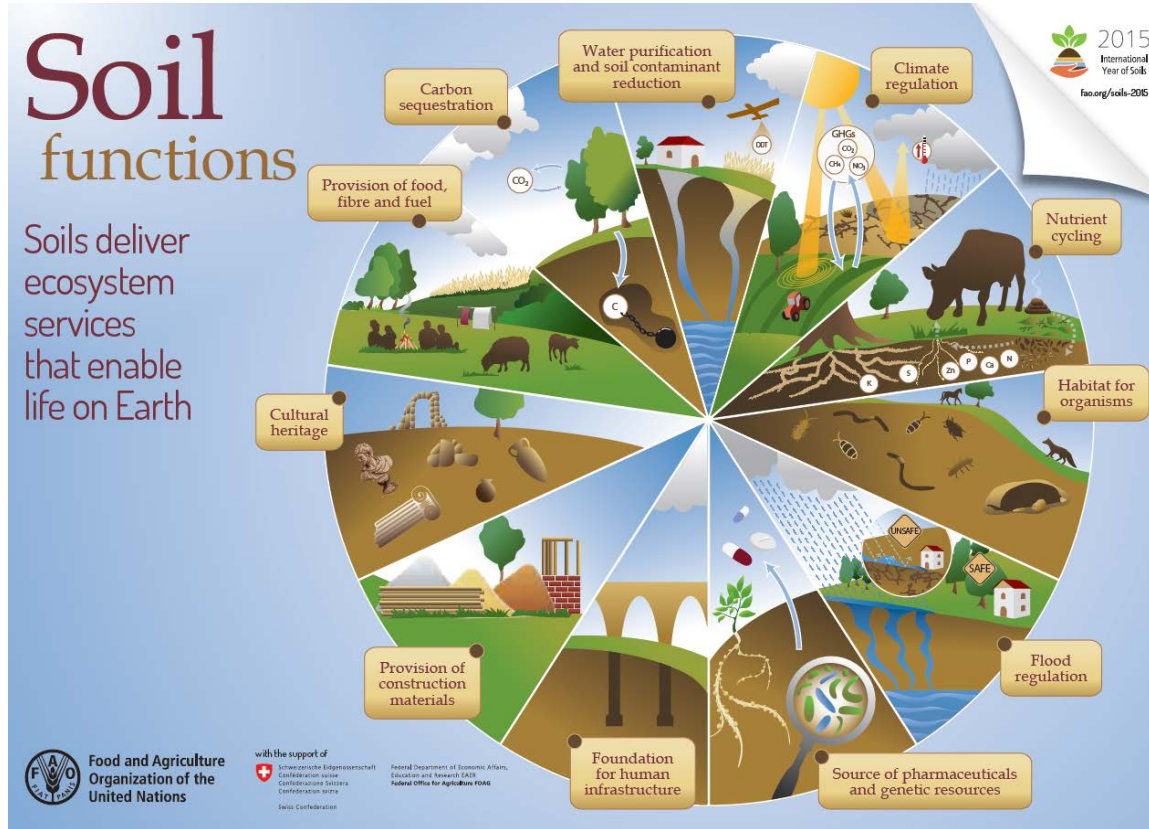
Nieuwe inzichten

Nieuwe denkkaders

Nieuwe denkkaders

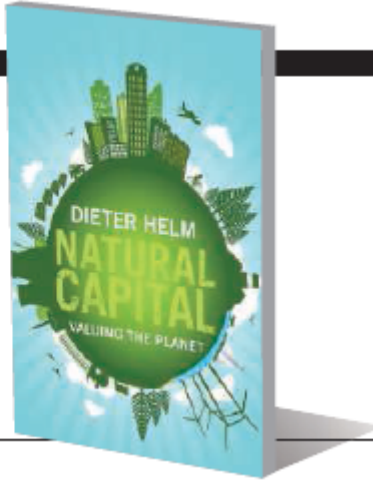

Nieuwe denkkaders

Natural Capital Valuing the Planet

Dieter Helm

Yale University Press,
2015. 289 pp.

Does economic growth have to be at the expense of nature and future generations? Lucid and compellingly argued, Dieter Helm's latest volume, *Natural Capital*, says no.

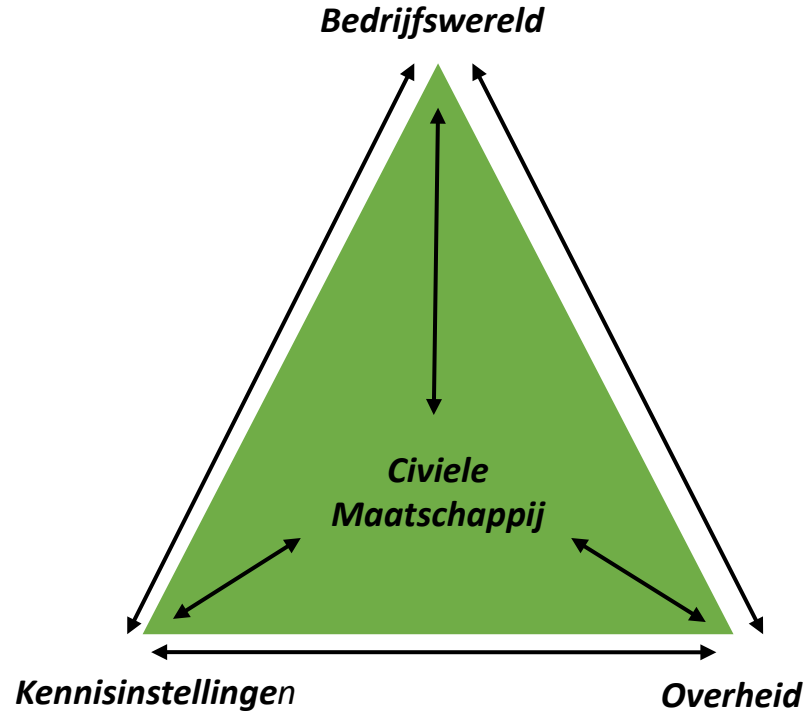
'Aggregate Natural Capital Rule'

HERE WE DRAW THE LINE

MAKE IT
HAPPEN!

Realisatie door innovatie

Ignace en Annie Verrecryse leveren groenten aan Unilever. 'Duurzaam is goed voor de bodem en voor de portemonnee.'

UNILEVER KIEST VOOR DUURZAAM 'UIT NOODZAAK'

Hoe groen zijn de soep en de saus?

'Met duurzaam geteelde tomaten', staat er op de soepen van Knorr. Eind dit jaar zal 80 procent van de groenten en kruiden die Unilever verwerkt in zijn soepen en sauzen volledig duurzaam geteeld zijn. Maar hoe groen is de soep? En waarom steekt een multinational daar zijn tijd in? 'We moeten wel zuiniger met onze grond en grondstoffen omspringen, of we snijden in ons eigen vel.'

INGE GHIS
FOTO'S: BRICHT VAN MAELE
ARBOEIE | Op enkele kilometers van Kiekrich, in het midden in de velden, staat Goed te Schellebroek. De serieuze 'vieslandbouwer' ziet er even schitterend uit als de naam doet vermoeden. Ignace en Annie Verrecryse, tuintenaars die vierde generatie landbouwers op de hoeve, combineren akkerbouw, veehouw en vooral groenteteelt. Boed hun rabarberveld staat een prachtige bloemenrand. Voor de hiva en de biodiversiteit, zegt Verrecryse. Op het veld aan de overkant laten ze jaarlijks wat maai staan, voor de suzanten die op bezoek komen.

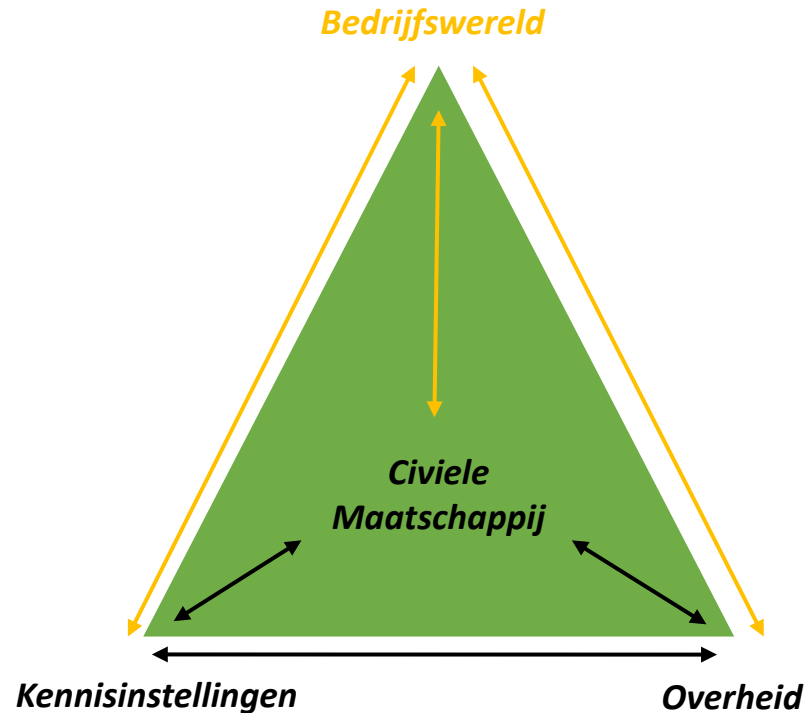
In 2009 was Ignace Verrecryse de eerste boer in Vlaanderen die een dubbel installatie: een systeem dat erboer zuiver dat verspreid is in met resten van gewasbeschermingsmiddelen. Door het systeem komen er geen vervuilde stoffen in het milieu terecht. Het is een van de redenen waarom de boerlerij een van de landmark firmen (voorbeelden: Unilever) van multinational Unilever werd. Unilever met Paul Polman aan het hoofd, profileert zich graag als een duurzaam bedrijf. Daarom lanceerde het vijf jaar geleden zijn Unilever Sustainable Living Plan, met als doel de omvang van het bedrijf te verdubbelen en de milieus-impact te halveren. De eigen productiemethoden, verduurzamen, is daarvoor niet voldoende. Het begint bij de bedrijven die de producten verbouwen. Voor de voedingsmiddelen (onder de naam Knorr) produceert Unilever soepen en sauzen, maar ook Ben & Jerry's-ijz en Zwan-waarsjes) betrekende de doelstelling dat tegen 2020 alle voedingsmiddelen volledig duurzaam verbouwd of geïmporteerd moeten worden. En dat alle landbouwbedrijven dat moeten volkoren aan de Sustainable Agricultural Code (SAC).

Landmark farms
In samenwerking met erkende keurmerken zoals Fair Trade en Rainforest Alliance, en met de Rondetafel voor Duurzaam Palmolie werden zo'n elf criteria opgesteld. Die criteria gaan over hoe boeren hun grond duurzaam moeten bewerken, omdat een gezonde bodem bijdraagt tot een kwalitatief betere oogst en over hoe efficiënt met water omgesprongen. Ze gaan over dierenwelzijn, het gebruik van insecticiden en gewasbeschermingsmiddelen, of hoe je sociale werkomstandigheden kunt verbeteren en de biodiversiteit kunt behouden.

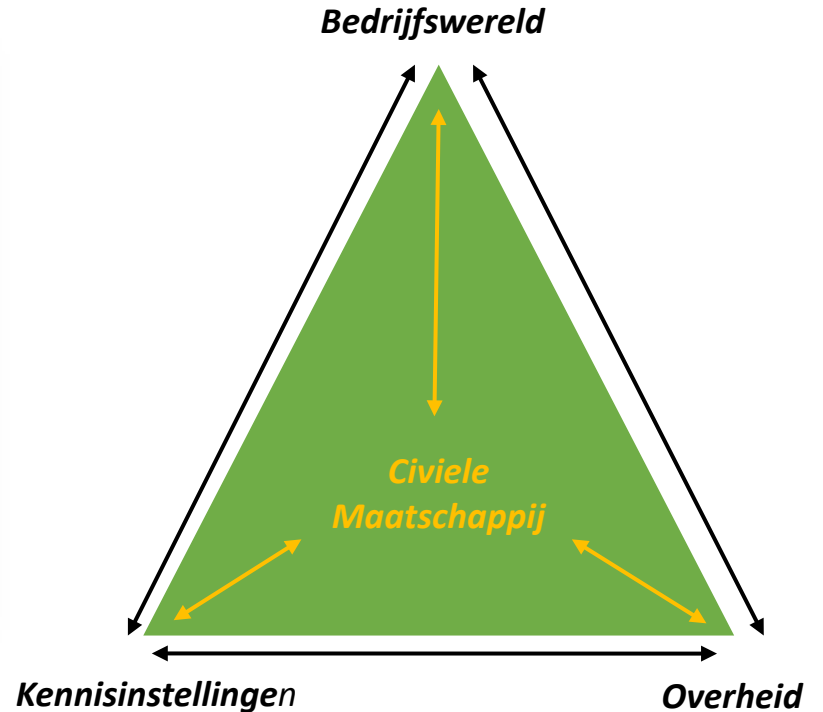
'We proberen ons altijd te verbeteren, zegt Verrecryse. Het verduurzamen in de stallen waar de aardappelen worden 'houard, werkt op zonne-energie. Aan onze

Unilever: "De aarde is beperkt, we zijn met steeds meer mensen. We moeten wel zuiniger met onze grond en grondstoffen omspringen, of we snijden in ons eigen vel. Duurzaamheid wil trouwens niet zeggen duur en duurzaamheid en groei zijn niet elkaars tegengestelde"

Realisatie door innovatie

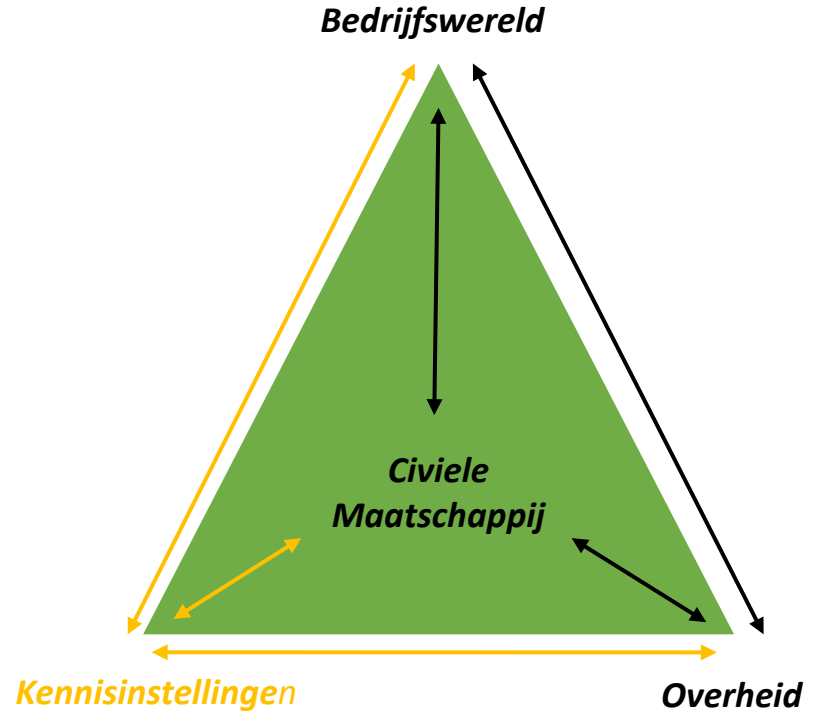

Realisatie door innovatie

Onderzoekspatform 'Natuurlijk Kapitaal'

www.bioengineering.ugent.be

Onderzoeksplatform 'Natuurlijk Kapitaal'

Bundelen van expertise m.b.t. monitoring, inzicht, beheer en waardering van natuurlijk kapitaal aan de Faculteit Bio-ingenieurswetenschappen van de UGent

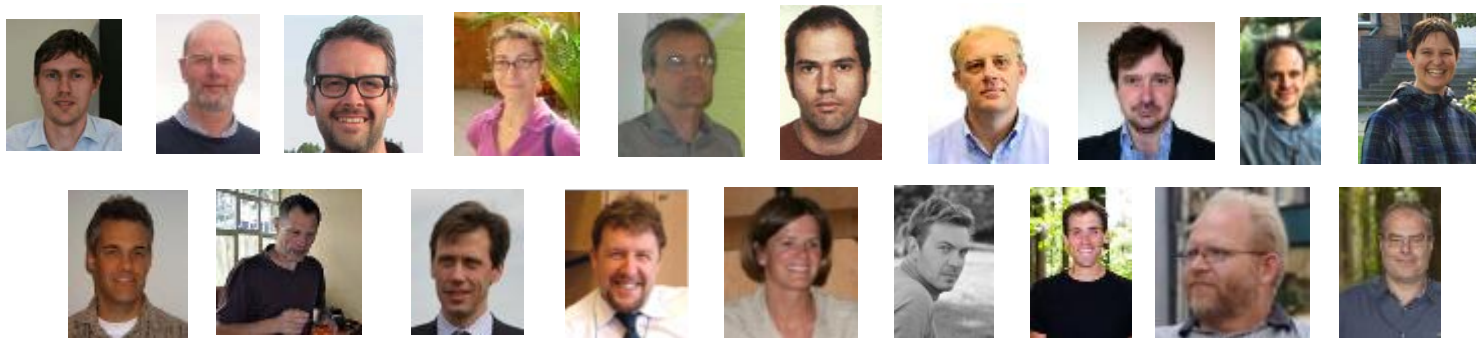
19 professoren die met hun teams een breed, samenhangend spectrum van disciplines afdekken

Onderzoeksplatform 'Natuurlijk Kapitaal'

Bundelen van expertise m.b.t. monitoring, inzicht, beheer en waardering van natuurlijk kapitaal aan de Faculteit Bio-ingenieurswetenschappen van de UGent

19 professoren die met hun teams een breed, samenhangend spectrum van disciplines afdekken

Onderzoeksplatform: de casus klimaatregulatie

De Standaard
NIEUWS KRANT AVOND ARCHIEF

De longen van de aarde piepen
19 MAART 2015 | Peter Van Duinen

Het jongste doornium heeft het Amazonewoud bijna een derde minder koolstof opgeslagen dan in de jaren negentig. Dat is geen goed nieuws voor ons klimaat.

metro #MUSTREAD #NEWS #WEEKEND #APP

UGent zoekt in Amazonewoud aanwijzingen dat lianentoeename opwarming van aarde versnelt
04/11/2015

De Morgen Cult. Zine
MIDDEL, TOP, 11, 4000

Congolees regenwoud slaat minder broeikasgassen op dan gedacht
05-06-11, 16.22a - Bewerkt door: Sig Geukens - Bron: Ganga

De Persgroep Klimaat

Bodem houdt CO₂ goed vast
09 SEPTEMBER 2015 | Peter Van Duinen

De natuur slurpt een deel van het CO₂ dat wij uitstoten weer op. Maar hoe lang blijft het uit de weg? Dat valt misschien nog mee.

MO MOEDERLIJKE WAARDEN

Daarom is de bodem van onschatbare waarde

De Verenigde Staten hebben 2011 uitgegeven aan het International Year of the Soils. Hetting glimsmoes, maar veel bijzonder inderdaad. Jeroen Buijs, directeur van de Dutch Landmark Foundation.

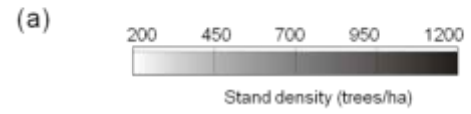
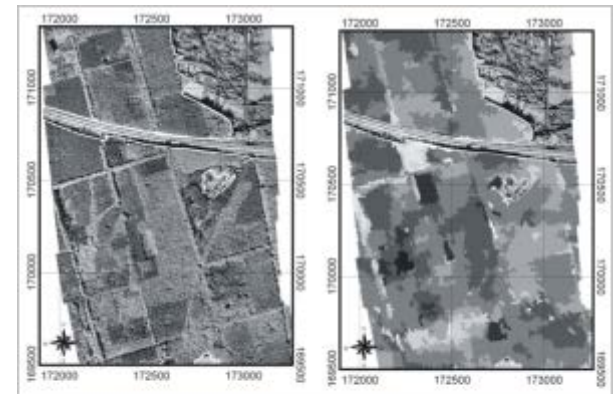
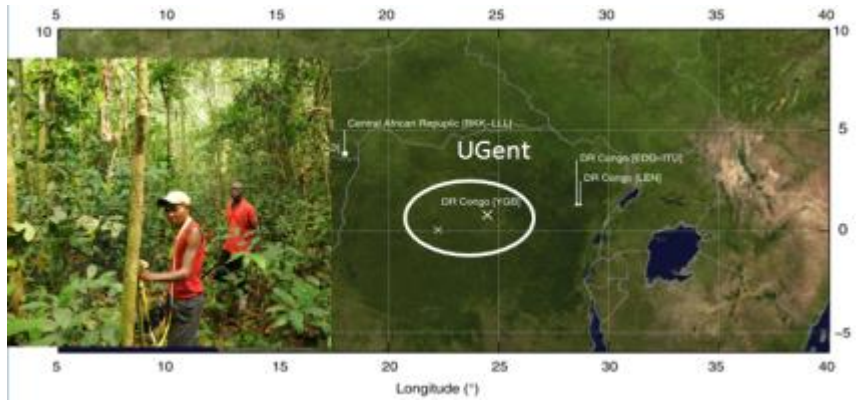

MO MOEDERLIJKE WAARDEN

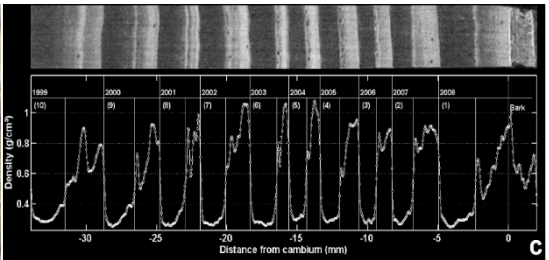
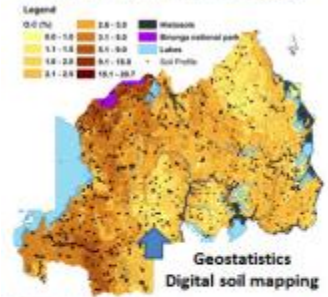
Ontbossing nadert recordhoogte

Wanneer is het nog niet meer dan 11 miljoen hectare aan bossen verloren, of het nu in het regenwoud van Peru of het regenwoud van Indonesië is. Het aantal bossen dat verloren gaat is nu meer dan ooit tevoren.

Rwandan baseline topsoil OC content

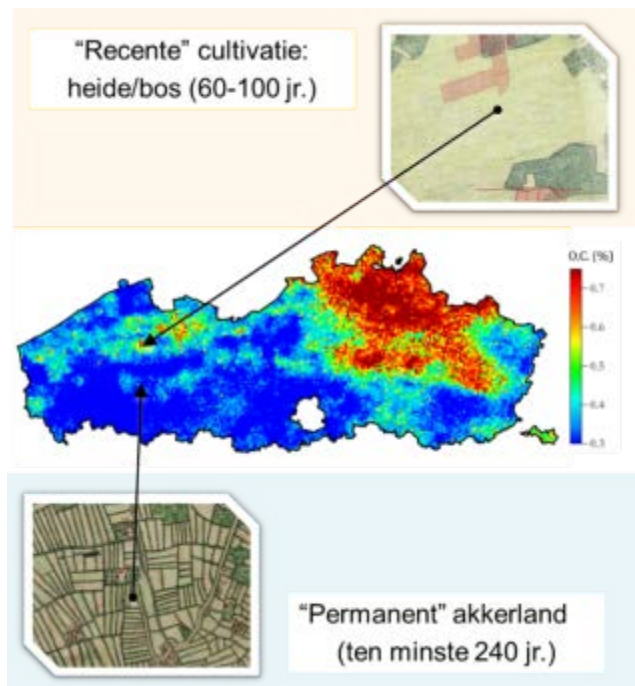
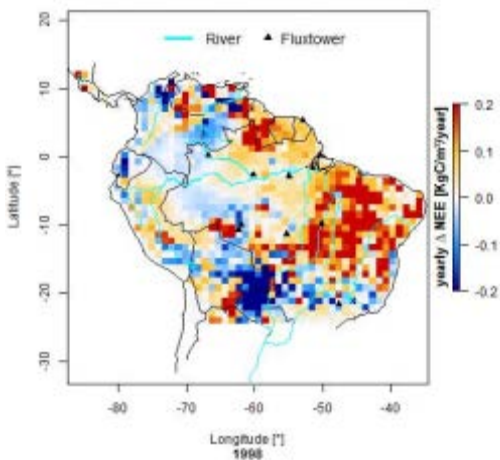
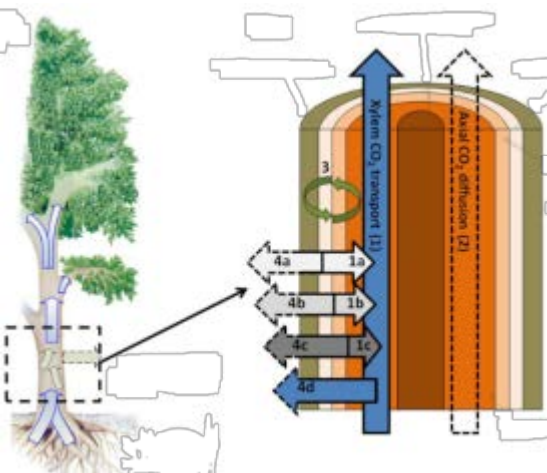

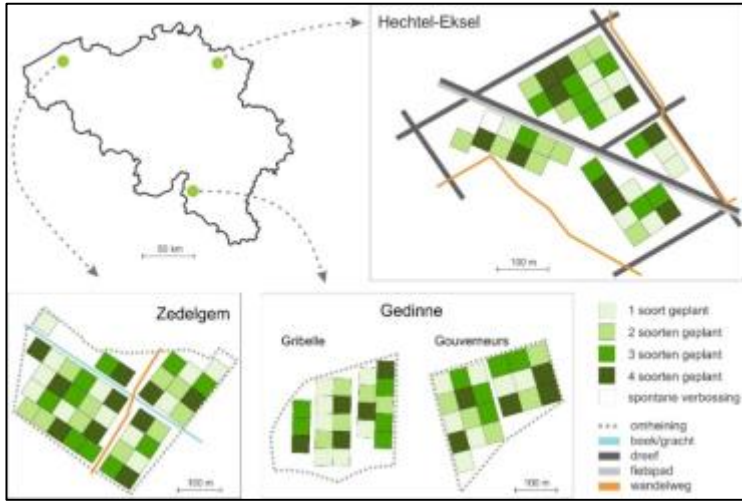
INVENTORY

INSIGHT

MANAGEMENT

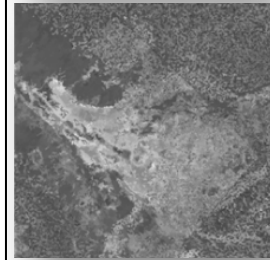
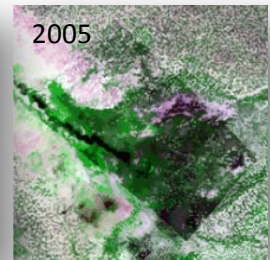
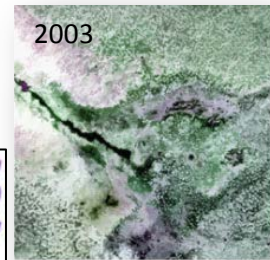
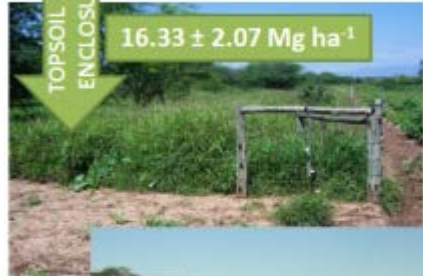
VALUING

FORBIO-experiment (90 000 bomen, 1-4 soorten)

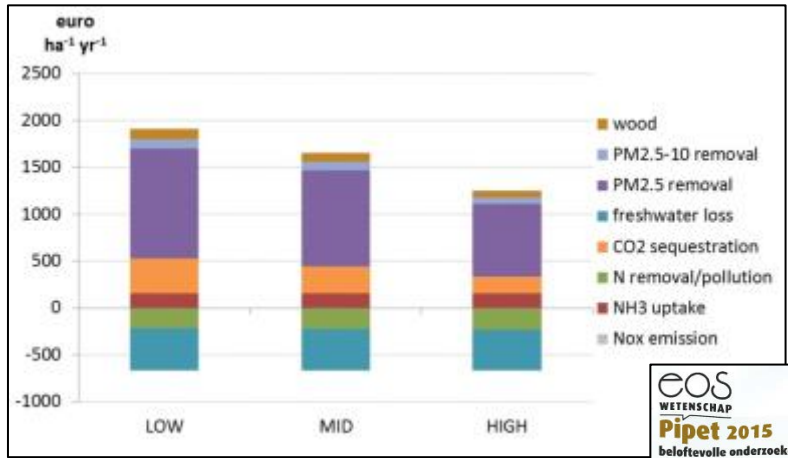
Topsoil (30 cm) organic carbon stocks in open degraded rangelands and communal enclosures (age: 13-23 yr) within Baringo rangelands, Kenya

Vegetation increase / decrease

BUILDING NATURAL CAPITAL:
How REDD+ can support a Green Economy

EOS WETENSCHAP Pipet 2015
beloftevolle onderzoeker

BIO-INGENIEUR THOMAS SCHAUBROECK

'Bomen zijn veel meer waard dan je denkt'

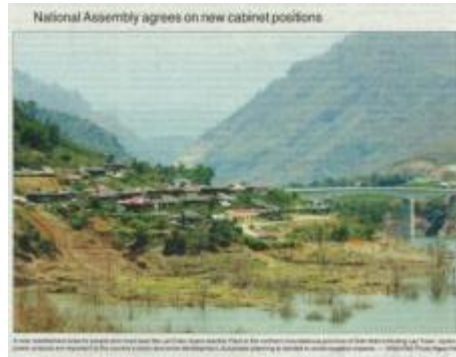
Grovedennbossen halen in Vlaanderen jaarlijks zo'n 260 ton fijn stof uit de lucht, goed voor een gezondheidswinst ter waarde van een kleine 40 miljoen

euro. **Dierckx De Cleene**

Onderzoeksplatform: de casus watervoorziening

Vlaanderen loopt risico op waterblack-out: 'Schaarste dreigt'

28/01/15 om 09:54 - Bijgewerkt om 09:54

'We moeten de manier waarop we met water omgaan dringend aanpassen. Als we niet opletten, dreigt er binnenkort naast een energieblack-out ook een waterblack-out in Vlaanderen', stelt Vlaams minister van Natuur en Landbouw Joke Schauvliege (CD&V).

575 KEER GEDEELD

UGent brouwt bier met afvalwater

26/08/2015 om 14:22 door edm | Bron: BELGA

0 14 456

Bron: De Standaard (26/08/2015)

16 Februari 2015 - Westen van VS verwacht ergste droogte in 1000 jaar

De kans is groot dat het westen van de Verenigde Staten op weg is naar de ergste droogte in duizend jaar. Een nieuwe studie voorspelt die megadroogte voor de tweede helft van deze eeuw.

Droge rivierbedding in Californië (foto: Wikimedia)

Bron: Argusactueel.be (16/02/2015)

INVENTORY

INSIGHT

MANAGEMENT

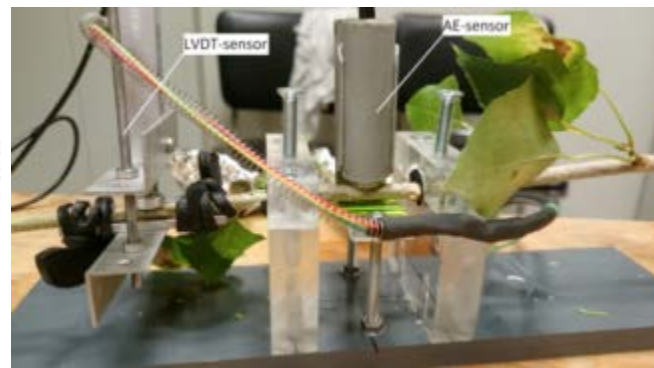
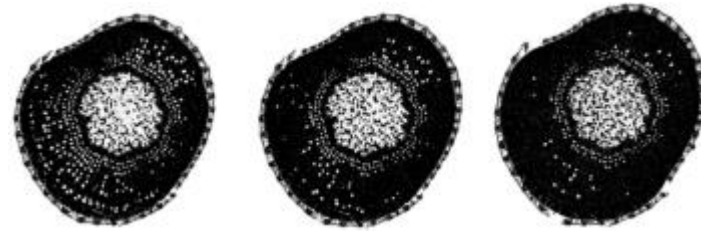
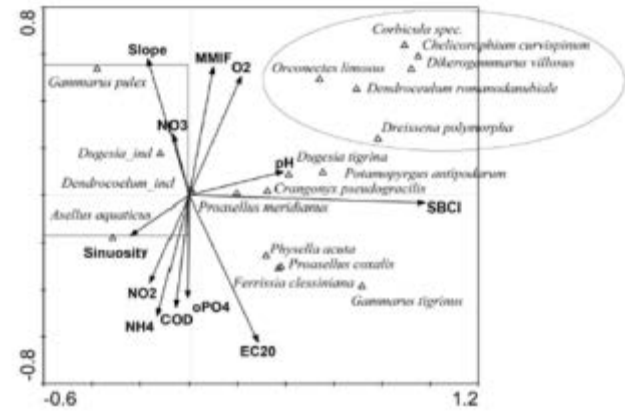
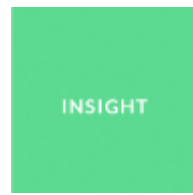
VALUING

1968

2008

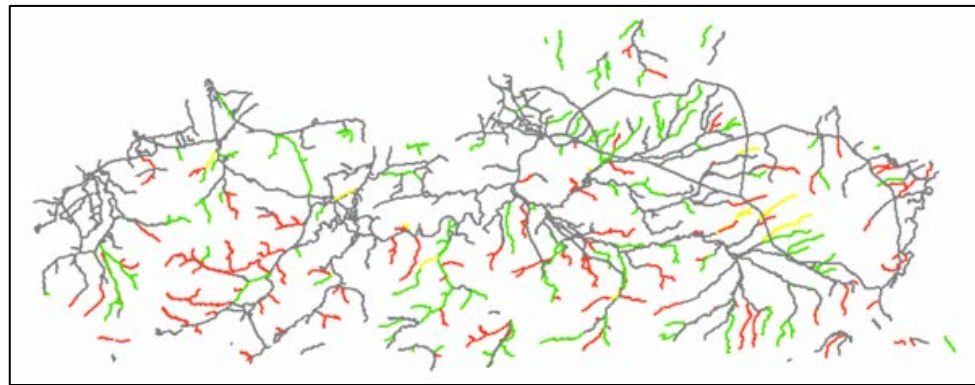
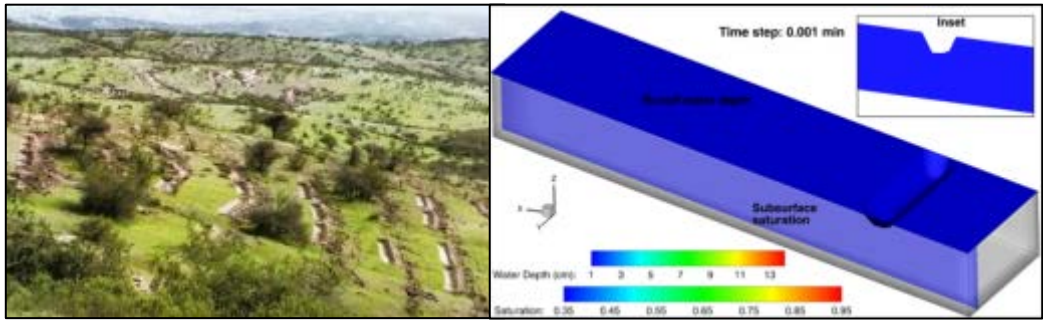

INVENTORY

INSIGHT

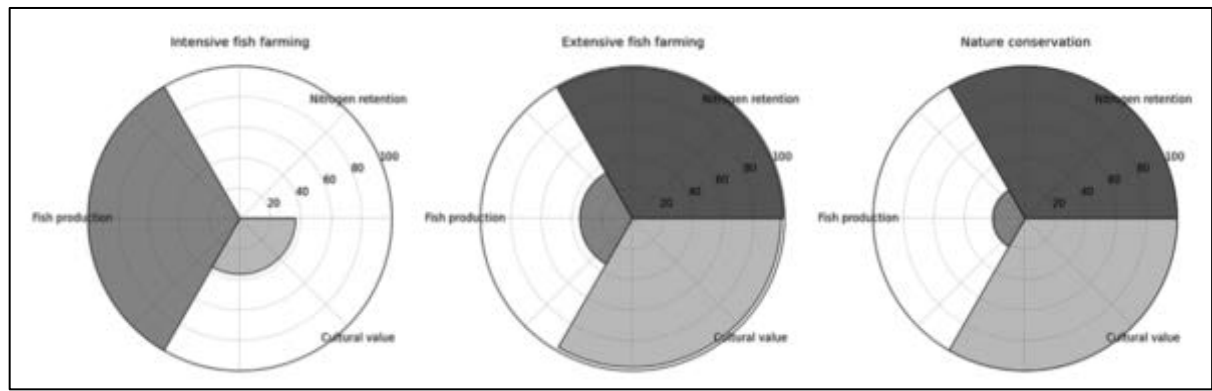
MANAGEMENT

VALUING

B1-5	Alternative 1	Alternative 2
Water quality & quantity	Untreated wastewater 	Treated wastewater
Access to water	Restricted 	Non-restricted
Use restrictions	High 	High
Farmers' involvement / participation	Model 1 	Model 2
Price of petrol	3.74 Bs/L 	3.74 Bs/L

Onderzoeksplatform 'Natuurlijk Kapitaal' samengevat

> 100 onderzoekers

State-of-the-art methoden en technologieën

Nationale en internationale focus; onderzoek op lokale, regionale en mondiale schaal

Sterke interacties met maatschappelijke actoren

Oplossen van complexe vraagstukken rond deze materie op een geïntegreerde manier voor/samen met:

- Beleid
- Bedrijfsleven
- Civiele Maatschappij
- Kennisinstellingen

Contact: www.bioengineering.ugent.be - kris.verheyen@ugent.be

Time for a (radical) change

Natuurlijk kapitaal zwaar onder druk waardoor ook ons welzijn bedreigd wordt

Maar ...

Inzichten en denkkaders zijn beschikbaar om natuurlijk kapitaal terug een centrale rol in onze maatschappij te geven

Het onderzoeksplatform 'Natuurlijk Kapitaal' wil samen met jullie de uitdaging aangaan om dit effectief waar te maken

Debat

Tom Embo, afgevaardigde van minister Joke Schauvliege

Ignace Schops, omgevingsdeskundige

Helga Van der Veken, directeur ARGUS/KBC

Philippe Van Assche, managing director Brouwerij der Trappisten
Westmalle

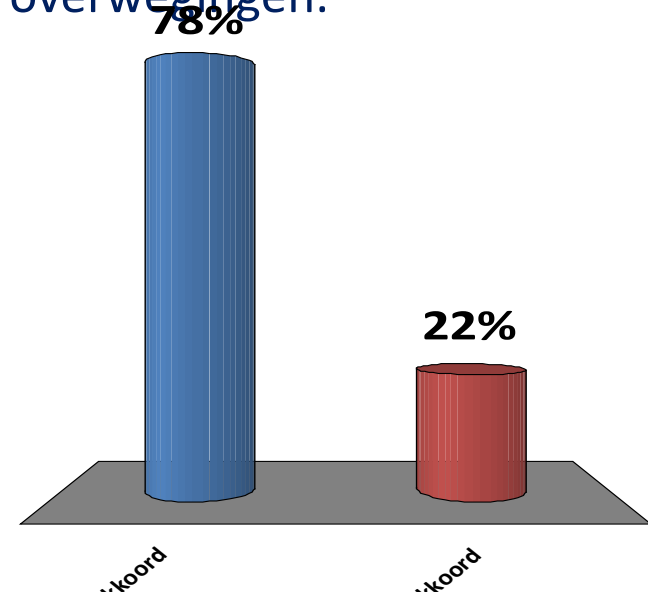
Peter Goethals, professor Toegepaste Ecologie en Milieubiologie UGent

Moderator: **Dirk Bogaert**, kabinetschef bij Tine Heyse, Gentse schepen
van Milieu, Klimaat, Energie en Noord-Zuid

Investeren in natuurlijk kapitaal rendeert: steeds meer bedrijven investeren in groene producten en diensten.

Bedrijven investeren echter vooral in natuurlijk kapitaal omdat daar vraag naar is vanuit de klant, niet vanwege ecologische overwegingen.

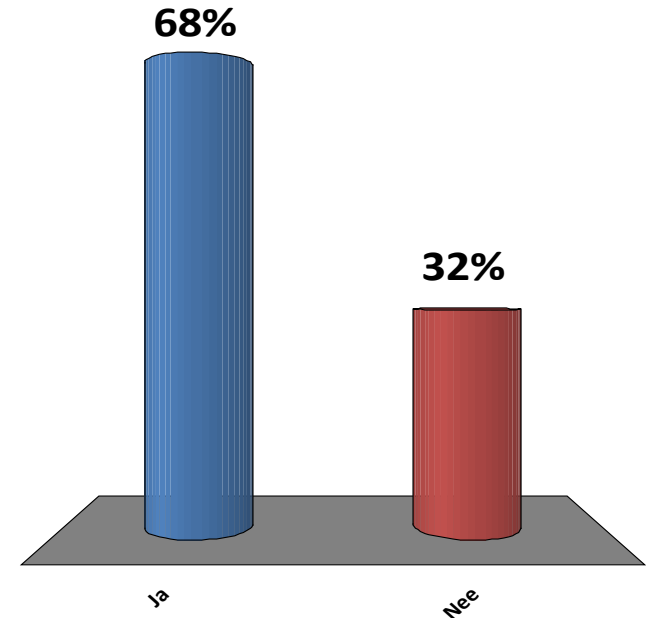
1. Akkoord
2. Niet akkoord

Critici waarschuwen dat het waarderen van natuurlijk kapitaal een gevaar inhoud, met name dat natuurlijk kapitaal als een ‘vermarktbaar’ goed wordt beschouwd.

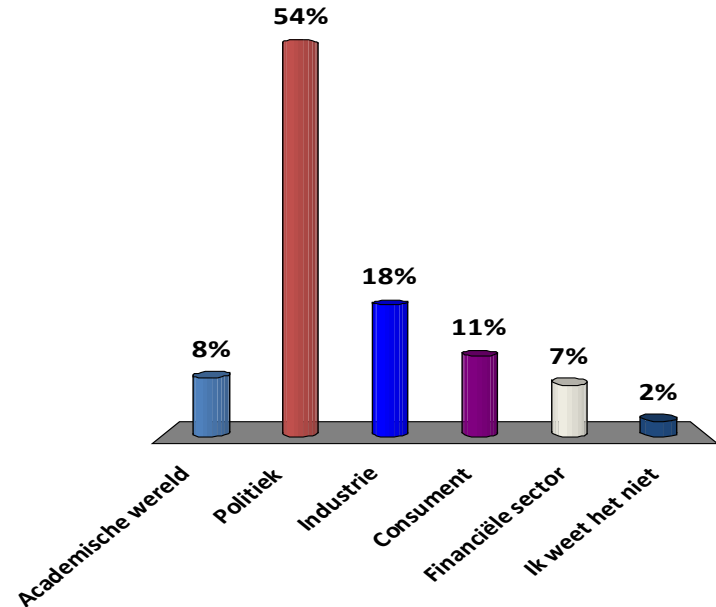
Bent u het met deze critici eens?

1. Ja
2. Nee

Wie moet volgens u het voortouw nemen om een beter evenwicht te vinden tussen ecologie en economie?

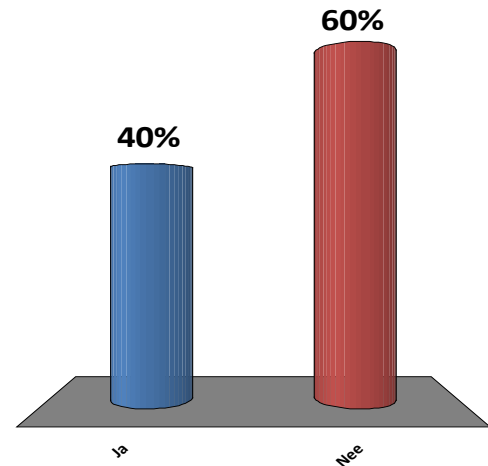
1. Academische wereld
2. Politiek
3. Industrie
4. Consument
5. Financiële sector
6. Ik weet het niet

Mogen we onze ecologische voetafdruk compenseren door investeringen in natuurlijk kapitaal buiten onze landsgrenzen?

1. Ja
2. Nee

UGent-top Rente op natuurlijk kapitaal?

www.bioengineering.ugent.be/natural-capital